

के तपाईंको घर पानीले रसाएको छ ?
अब चिन्ता नगर्नुहोस !
चिन्ताको समाधान Waterproofing ले गर्ने छ । १००% ग्यारेन्टीका साथ समस्याको समाधान ।
सम्पर्क: प्रगति ट्रेड कन्सल्ट
रानीपोवा, पोखरा-११ (रिजिटा पार्टी क्लबको नजिक)
०६१-५७८०८८, ८८५६०२३३३, ८८६६८९८७७७

पोखरापत्र

राष्ट्रिय दैनिक

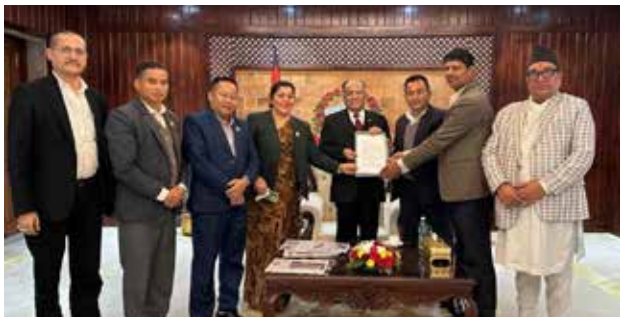
Pokharapatra National Daily

रु. १.५ मा
कलर मिजिटिड कार्ड साथै
तुरुन्त क्यालेण्डर पुस्तक,
स्मारिका आदि छपाई गर्नु परेमा
सम्पर्क:
०६१-५७०६५१, ८८५६०७५७७५

□ वर्ष २४ □ अङ्क ३०४ □ श्रेणी क्षेत्रीय 'क' □ २०८० मंसिर १३ गते बुधवार □ 29 Nov. 2023 □ पृष्ठ ४ □ मूल्य रु. ५।-

छिट्टै प्रहरी समायोजन गर्छौं : प्रधानमन्त्री दाहाल

रासस
काठमाडौं, १२ मंसिर

प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड'ले सङ्घीय सरकारले प्रहरी समायोजन प्रक्रियालाई अघि बढाउन दिइएको प्रतिबद्धता व्यक्त गर्नुभएको छ ।

प्रधानमन्त्री निवास बालुवाटारमा मंगलबार साते प्रदेशका गृह तथा आन्तरिक मामिलामन्त्रीसँगको सामूहिक भेटमा उहाँले आन्तरिकरूपमा प्रहरी समायोजनको प्रक्रिया अघि बढिसकेको जानकारी दिनुभएको भेटमा सहभागी बागमती प्रदेशका आन्तरिक मामिला तथा कानूनमन्त्री गङ्गानारायण श्रेष्ठले जानकारी दिनुभयो ।

"छिटोभन्दा छिटो प्रहरी समायोजनलाई टुङ्ग्याउँछौं", प्रधानमन्त्री दाहालको भनाइ उद्धृत गर्दै उहाँले भन्नुभयो, "नयाँ सरकार बनिस्केपछि उहाँले

हामी प्रक्रियामा प्रवेश गरिसक्यौं, छिटोभन्दा छिटो संविधानले प्रदत्त गरेको अधिकार प्रदेशलाई उपलब्ध गराउँछौं भन्नुभएको छ, हामीले सङ्घीय सरकारसँग अविश्वास गरिरहनुपर्ने अवस्था छैन ।" प्रदेशका आन्तरिक मामिलामन्त्रीहले प्रधानमन्त्री दाहाललाई संविधानतः प्रदेशलाई अधिकार सम्पन्न र सङ्घीयतालाई बलियो बनाउन आवश्यक ऐन निर्माण, संशोधन एवं कार्यविधि तय गर्न लागिरहेको तथा प्रहरी समायोजन प्रक्रियालाई

समायोजनलगायत अधिकार प्रयोग गर्न नपाउँदा प्रदेशको शान्ति सुरक्षा, सुशासन, विकास र समृद्धिमा बाधा पुगिरहेको प्रदेशका आन्तरिक मामिला मन्त्रीको भनाइ थियो । उक्त भेटमा बागमती प्रदेशका आन्तरिक मामिलामन्त्री श्रेष्ठ, मधेश प्रदेशका गृह, सञ्चार तथा कानूनमन्त्री मोहम्मद समिम, लुम्बिनी प्रदेशका गृह, सञ्चार तथा कानूनमन्त्री सन्तोषकुमार पाण्डे, कर्णाली प्रदेशका आन्तरिक मामिला तथा कानूनमन्त्री कृष्णबहादुर जिजी तथा सुदूरपश्चिम प्रदेशका आन्तरिक मामिलामन्त्री शिवराज भट्ट सहभागी हुनुहुन्थ्यो । गण्डकी प्रदेश सरकारबाट ऊर्जा, जलस्रोत तथा खानेपानीमन्त्री सरस्वती अर्याल तिवारी र कोशी प्रदेशका बिनाविभागीय मन्त्री शमशेर राई प्रतिनिधिका रूपमा सहभागी हुनुहुन्थ्यो ।

पोखरालाई पर्यटकीय राजधानी घोषणा गर्न अध्ययन समिति

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, १२ मंसिर

पोखरालाई पर्यटकीय राजधानी घोषणा गर्न अध्ययन समिति गठन गरिएको छ । गण्डकी प्रदेश सरकारले आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न गण्डकी प्रदेश नीति तथा योजना आयोगका उपाध्यक्ष डा कृष्णचन्द्र देवकोटाको संयोजकत्वमा अध्ययन समिति गठन गरेको हो । समितिका सदस्यमा उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालयका सचिव, पोखरा महानगरपालिका शहरी योजना आयोगका उपाध्यक्ष, नेपाल पर्यटन बोर्डका प्रमुख, पोखरा पर्यटन परिषद्का अध्यक्ष, पोखरा महानगर पर्यटन विकास समितिका उपाध्यक्ष र हनुवन्धु शर्मा र वासुदेव त्रिपाठी, जिल्ला प्रशासन कार्यालय कास्की प्रतिनिधि, पर्यटक प्रहरी कास्कीका प्रमुख र नेपाल पत्रकार महासङ्घ

कास्कीका अध्यक्ष सदस्य रहनुभएको छ । उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय, गण्डकी प्रदेशको प्रशासन, योजना तथा पर्यटन महाशाखा प्रमुख वा पर्यटन हेर्ने महाशाखा प्रमुखलाई सचिवको रूपमा काम गर्नेगरी जिम्मेवारी तोकिएको छ । यसअघि प्रदेशको उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालयले पोखरालाई पर्यटकीय राजधानीको रूपमा विकास गर्नेसम्बन्धी संक्षिप्त अवधारणापत्र तयार गरिएको थियो । अवधारणापत्र बमोजिम विस्तृत अध्ययन गर्न समिति गठन गरिएको हो । पोखरालाई पर्यटकीय राजधानीको रूपमा विकास गर्न आवश्यक पर्यटकीय पूर्वाधारको विकास तथा सेवाको गुणात्मकता वृद्धि गर्न अवलम्बन गर्नुपर्ने विषयको पहिचान गर्ने, प्रदेश राजधानी घोषणा गर्नका लागि आवश्यक मापदण्डको पहिचान गर्ने, प्रदेश राजधानी घोषणा गर्ने प्रक्रिया पहिचान गर्ने, सङ्घ सरकारसँग समन्वय गर्ने, अध्ययन प्रतिवेदन मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रपरिषद्को कार्यालयमा पेश गर्ने गरी समितिको कार्यक्षेत्र तोकिएको छ ।

क्षेत्र रहेको उहाँले बताउनुभयो । नयाँ पर्यटकीय गन्तव्यको पहिचान, विकास तथा प्रचारप्रसार र विद्यमान पर्यटकीय पूर्वाधारको विकास तथा विविधीकरण गरी पोखरालाई नेपालको पर्यटकीय राजधानीको रूपमा विकास र घोषणा गर्न विस्तृत अध्ययन गरी ३० दिनभित्र प्रतिवेदन पेश गर्ने गरी समितिको कार्यक्षेत्र र अवधि तोकिएको छ । पर्यटकीय राजधानीको रूपमा विकास गर्न आवश्यक पूर्वाधारको पहिचान गर्ने, पर्यटकीय राजधानीको रूपमा विकास गर्नका लागि सेवाको गुणात्मकता वृद्धि गर्न अवलम्बन गर्नुपर्ने विषयको पहिचान गर्ने, प्रदेश राजधानी घोषणा गर्नका लागि आवश्यक मापदण्डको पहिचान गर्ने, प्रदेश राजधानी घोषणा गर्ने प्रक्रिया पहिचान गर्ने, सङ्घ सरकारसँग समन्वय गर्ने, अध्ययन प्रतिवेदन मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रपरिषद्को कार्यालयमा पेश गर्ने गरी समितिको कार्यक्षेत्र तोकिएको छ ।

रुख काट्नेलाई कारबाही

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, १२ मंसिर

पोखरा महानगरपालिकाले सार्वजनिक सडक किनारामा रहेका रुख अनुमतिबिना काट्नेलाई जरिवाना गरेको छ ।

महानगरले पोखरा-८ न्यूर डेमा सडक छेउमा हुर्किएको रुख काट्ने दुई पसलेलाई कारबाही गरेको हो ।

फुटपाथमा हुर्किएको रुख काट्ने गिटार सप र स्काई फेसनलाई महानगरपालिकाको आर्थिक ऐन, २०८० मा भएको व्यवस्थाअनुसार कारबाही गरिएको महानगरपालिकाले जनाएको छ । पसल छेकिएको जनाउँदै अनुमतिबिना रुख नै काटेका उनीहरूलाई रु १५ हजारका दरले जरिवाना गरिएको

नगर प्रहरी प्रमुख पुरुषोत्तम थापाले जानकारी दिनुभयो ।

महानगरको आर्थिक ऐनमा सडक छेउको फुटपाथमा लगाइएका रुखको हाँगा अनुमतिबिना कटान गरेमा प्रतिहाँगा रु पाँच हजार र रुख नै काटेमा रु १५ हजार जरिवाना हुने व्यवस्था गरिएको छ ।

महानगरपालिकाले आफ्नो चालु आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रममा नै पोखरामा एक घर दुई बिस्वाको नीति लिएको छ । चालु वर्षमा दुई लाख बिस्वा रोप्ने पनि घोषणा गरिएको छ । महानगरले वृक्षरोपण कार्यलाई अभियानका रूपमा सञ्चालन गर्दै आएको छ । पोखरा महानगरपालिकाले पछिल्लो डेढ वर्षमा हजारौं बिस्वा रोपेको छ

भने त्यति नै सङ्ख्यामा फूलका बिस्वा रोपिएका छन् । 'पर्यटनका लागि जैविक विविधतायुक्त सहर'को नारासहित हरियाली विकास गर्न महानगरपालिकाका सडक तथा सिमानामा रहेका गाउँपालिका केन्द्र जोड्ने सडकको दायौंबायाँ वृक्षरोपण गर्ने कार्यक्रम महानगरको छ ।

सडक छेउमा लगाइएका बिस्वाको संरक्षण गर्न नगरवासीमा नगरप्रमुख धनराज आचार्यले अनुरोध गर्नुभएको छ । पर्यावरणको सन्तुलनमा रुख बिस्वाको निकै महत्त्वपूर्ण भूमिका रहने जनाउँदै आफ्ना घर अगाडिका बिस्वा तथा फूलहरूको संरक्षणका लागि उहाँले महानगरवासीमा आग्रह गर्नुभएको छ ।

प्रचण्ड र ओलीबीच भेटवार्ता

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, १२ मंसिर

प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड' र नेकपा एमालेका अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीबीच भेटवार्ता भएको छ । सिंहदरबारस्थित प्रधानमन्त्री कार्यालयमा भएको सो भेटमा उहाँहरूबीच समसामयिक राजनीतिक परिस्थितिबारे छलफल भएको प्रधानमन्त्री दाहालका प्रेस संयोजक सूर्यकिरण शर्माले जानकारी दिनुभयो । सो अवसरमा उहाँहरूबीच अहिले विभिन्न समूहले गरिरहेको प्रदर्शनबारे पनि कुराकानी भएको थियो । सो क्रममा अध्यक्ष ओलीले पुनःनिर्माण गरिएको सिंहदरबारको पश्चिम भेगको ग्यालरीको अवलोकन गर्नुभएको थियो ।

पोखरामा ६० प्रतिशत होटल अकुपेन्सी

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, १२ मंसिर

पोखरामा हाल ६० प्रतिशत होटल अकुपेन्सी रहेको छ । पोखरामा हाल करिब ६० प्रतिशत होटल अकुपेन्सि रहेको होटल संघ पोखराका अध्यक्ष लक्ष्मण सुवेदीले बताउनु भयो ।

यस वर्षको पर्यटनको सिजनको अवसरमा पोखरामा हाल ४० प्रतिशत भारतीय सहितको विदेशी पर्यटक पोखरामा समग्र ६० प्रतिशत होटल अकुपेन्सि भएको अध्यक्ष सुवेदीले दाबी गर्नु भयो । नेपालीहरूका महान पर्व दशैं तथा तिहार, छठ जस्ता पर्व

सकिए पनि हाल पोखरा क्षेत्रमा पर्यटकहरूको चहल पहल भएको उहाँले जनाउनु भयो ।

दशैं अधिसम्म ट्रेकिङ जाने पर्यटकहरूको सख्या केही बृद्धि भए पनि दशैंको टिकाको भोलिपल्ट देखि आन्तरिक पर्यटकको उत्साहजनक रूपमा सहभागिता रहेको अध्यक्ष सुवेदीले बताउनु भयो । काठमाण्डौं, चितवन, धरान, वुटवल लगायतका क्षेत्रबाट आन्तरिक पर्यटक पोखरामा आगमन भएको उहाँले जनाउनु भयो । संघमा करिब ४ सय पर्यटकीय स्तरका होटलहरू रहेका छन् भने करिब २ सय होटल संघ

भन्दा बाहिर रहेका छन् । हिउदको समय सुरु भएसँगै शैक्षिक भ्रमणमा आउने तथा पोखरामा केही दिनको लागि राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय विभिन्न खेलकुद गतिविधि भएको हुनाले पनि पोखराको पर्यटन आगमनमा हाल उत्साहजनक रूपमा रहेको उहाँले जनाउनु भयो । केही क्षेत्रबाट शैक्षिक भ्रमणमा पोखरा आउनेहरूको समेत उतिकै उत्साहजनक सहभागिता रहेको छ । पोखरामा पर्यटक आगमनमा बृद्धि भएसँगै पोखराका पर्यटकीय गन्तव्यहरूमा पर्यटकहरूको हिजोआज भिडभाड देखिन्छ ।

व्यापार मेलाको तयारी तीव्र

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, १२ मंसिर

पोखराको नयाँबजारमा आयोजना हुने राष्ट्रिय औद्योगिक व्यापार मेलाको तयारी तीव्र पारिएको छ ।

पोखरा उद्योग वाणिज्य संघको आयोजनामा मंसिर २१ देखि पुस १ गतेसम्म मेला आयोजना हुन लागेको हो । पोखरेली व्यावसायिक घराना लक्ष्मी हाउसको समृद्धि स्टिल्स मेलाको मुख्य प्रायोजक रहेको छ भने पोखरा महानगरपालिका र नेपाल पर्यटन बोर्डले मेलाको प्रवर्द्धन गर्ने जिम्मेवारी लिएका छन् । 'लगानीको सम्वर्द्धन : उद्योग व्यवसायको प्रवर्द्धन' भन्ने नाराका साथ आयोजना हुने मेला उद्यमशीलता विकासमा समर्पित रहेको आयोजक संस्थाका अध्यक्ष पवनकुमार प्रजापतिले जनाए । उनका अनुसार मेलामा गण्डकी प्रदेशका

विभिन्न जिल्लामा उत्पादित हस्तकला, बास्तुकला, कृषिजन्य उत्पादनको बिक्री र प्रदर्शनका अलावा, नयाँ औद्योगिक उत्पादनहरू, अटो प्रदर्शनी र मनोरञ्जनात्मक कार्यक्रम पनि समावेश गरिएको छ । उत्पादक र उपभोक्तालाई एउटै मञ्चमा ल्याउनु तथा सुस्ताएको बजार चलायमान बनाउनु मेलाको अर्को उद्देश्य भएको उनको भनाइ छ । मेलाको प्रवेशमा टिकटको व्यवस्था गरिएको र प्रत्येक टिकट बिक्रीबाट प्राप्त हुने १० रुपैयाँ जाजरकोट भूकम्पीडितको लागि प्रदान

गरिने उनले जानकारी दिए । संघका वरिष्ठ उपाध्यक्ष गोकर्ण कार्कीका अनुसार मेलामा देशका विभिन्न प्रतिष्ठित घराना र उत्पादनहरू जोडिएको र जोडिने क्रम जारी रहेको बताए । संघका वाणिज्य उपाध्यक्ष उत्तमान बुद्धाचार्यले मेलाको स्टल निर्माण सुरु भएको जानकारी दिँदै योपटक स्टलको साजसज्जालाई विशेष ध्यान दिइएको जिकिर गरे । संघका महासचिव बलराम आचार्यले मेला सम्पन्न गर्न गठित विभिन्न उपसमितिरु सक्रियतापूर्वक आफ्नो काममा लागेको बताउँदै मंगलबारमात्रै

बस्तुगत संघहरूका अध्यक्ष तथा पदाधिकारीहरूसँग बैठक सम्पन्न गरिएको बताए । सो बैठकमा बोल्दै नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ गण्डकीकी महिला उपसमिति संयोजक रामकली खड्काले मेलामा महिलाहरूलाई बढीभन्दा बढी सहभागी गराउनुपर्ने बताइन् । उनले महिलाहरूद्वारा उत्पादित बस्तुहरूको प्रदर्शन र बिक्रीमा ध्यान दिन पोउवा संघसँग आग्रह पनि गरिन् । बैठकमा पोखरा प्लाष्टिक व्यवसायी समितिका अध्यक्ष ऋषिराम शर्मा र सचिव परशुराम तिवार 'पृथ्वी होटल व्यवसायी संघका सचिव कृष्ण पौडेल, नेपाल पुस्तक तथा स्टेसनरी व्यवसायी समितिका अध्यक्ष कविन्द्रप्रसाद पोखरेललगायतले पोउवा संघले आयोजना गरेको मेलालाई सफल बनाउन हरसम्भव सघाउने प्रतिवद्धता जनाएका थिए ।

सुपथ मूल्यमा आकर्षक छपाई

पुस्तक, स्मारिका, ग्रोसर, क्यालेण्डर, निमन्त्रणा कार्ड, बिल, रसिद, पोष्टर, पम्पलेट, मिजिटिङ्ग कार्ड आदि छपाईसम्बन्धी कामका लागि हामीलाई सम्मन्वहोस् ।

हिमालय अपसेट प्रेस

नयाँबजार, पोखरा
फोन नं. : ०६१-५७०६५१

राष्ट्रिय मा.वि.को मंसिर २० मा प्रभातफेरी सहित हीरक जयन्ती शुभारम्भ हुने आदर्श युवा क्लवको रक्तदानमा ७४ युनिट रगत संकलन

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, १२ मंसिर

पोखराको ऐतिहासिक तथा पुरानो बिद्यालय राष्ट्रिय माध्यमिक विद्यालयले आफ्नो स्थापनाको ७५ औं वर्ष प्रवेशको अवसरमा यस वर्ष हीरक जयन्ती मनाउने तयारी गरेको छ।

पोखरा १ पुरानो टुँडिखेलमा रहेको विद्यालय यही मंसिर २० प्रभातफेरी सँगै शुभारम्भ कार्यक्रम गर्ने भएको मंगलबार पोखरामा आयोजित पत्रकार भेटघाट कार्यक्रममा जानकारी गराइएको हो। प्रभातफेरी कार्यक्रम विद्यालय स्थापना भएको पोखरा ३ नदिपुर स्थित नारायण स्थान मन्दिरबाट सुरु गरिने भएको विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष राम बिक्रम राणाले बताउनु भयो। प्रभातफेरी कार्यक्रमका संयोजक महेन्द्र श्रेष्ठले नदिपुरबाट सुरु हुने प्रभातफेरीमा पञ्चे बाजा सँगै सरस्वतीको भौँकी सँगै ७५ जना विद्यार्थीहरू विभिन्न भेष भुषामा उतार्ने उल्लेख गर्नु भयो। विद्यालयका जग्गदाता रत्नाखर पराजुली र पराजुली परिवार र विद्यालय स्थापना हुदा रहेका संचालक समितिका व्यक्तीहरूको फोटो राखिने भएको छ। २००६ सालदेखि २०७८ सालसम्मका प्रत्येक व्याचको प्ले कार्ड सहित पुर्व विद्यार्थीहरू, विभिन्न जात जातिका भौँकी सहित नदिपुरबाट निस्केको प्रभातफेरी यौली

पालिखेचोक, तेम्नापट्टी, नालाकोमुख, भिमसेनटोल, बागबजार हुँदै विद्यालय परिसर पुरानो टुँडिखेलमा आएर हीरक जयन्ती शुभारम्भ सभामा परिणत हुने भएको छ। स्वास्थ्य उपसमितिको संयोजकमा डा.वसन्त ताम्राकार, मञ्च व्यवस्थापनमा रमेश प्रसाद पौडेल, प्रचार प्रचारमा नारायण प्रसाद चापागाई, जलपानमा वरुण विक्रम राणा रहनु भएको छ। भवन निर्माणको शिलान्यास २०१३ सालमा तत्कालिन राजा महेन्द्रले गर्नु भएको थियो। विद्यालयबाट प्रथम पटक २०११ सालमा पाँच जनाले एसएलसी दिएकोमा चार जना उत्तीर्ण हुनु भएको थियो। २०१५ देखि २०२८ सालको नयाँ शिक्षा लागू हुनु पूर्व विद्यालयको नाम नेशनल मल्टिप्रोजेक्ट उच्च विद्यालय राखिएको थियो। हाल विद्यालयका इमर्सिड देखि कक्षा १२ सम्मको पढाई हुने गरेको छ। २०५४ देखि दश जोड दुईको पढाई संचालन सुरु भएको विद्यालयका हाल ४४ जिल्लाका

विद्यार्थीहरू अध्ययनरत रहेको सुचना अधिकारी शिवभक्त देवकोटाले बताउनु भयो। विद्यालयमा पछिल्लो दुई वर्षमा कक्षा ११ र १२ मा अध्ययन गर्ने करिब ६० प्रतिशत विद्यार्थी घटेको विद्यालयका प्रधानाध्यापक ईश्वरी प्रसाद सापकोटाले बताउनु भयो। विद्यालयमा हाल व्यवस्थापन, शिक्षा, मानविकी र विज्ञान बिषयमा पठन पाठन हुँदै आएको छ। विद्यालयले कक्षा ११ र १२ मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूबाट मासिक १ हजार शुल्क मात्र लिँदै आएको उहाँले जनाउनु भयो। अधिकांश विद्यार्थीहरूको रुचि बिहानको समयमा अध्ययन गर्न चाहेकोले उक्त वातावरण बनाउन नसक्दा विद्यार्थीहरूको संख्या घट्दै गएको विद्यालयले जनाएको छ। विद्यालयमा हाल १ हजार ४ सय ३२ जना विद्यार्थीहरू रहेनु भएको छ भने उक्त संख्या दुई वर्ष अघि २ हजार ४ सयको संख्यामा रहेको अध्यक्ष राणाले बताउनु भयो। उक्त

विद्यालयसंग हाल करिब ७२ रोपनी जमीन भएकोले बर्षिक रुपमा राम्रो आमदानी गर्ने गरेको छ। विद्यालयले ३१ वटा व्यवसायीक सटरहरूको भाडा समेत संकलन गर्दै आएको छ। विद्यालयले मासिक १३ लाख ८४ हजार निजी श्रोतका शिक्षा कर्मचारी देखि अन्य क्षेत्रमा खर्च गर्ने गरेको छ भने मासिक विद्यालयको बचत १ लाख ३ हजार रहेको विद्यालयका प्रधानाध्यापक सापकोटाले बताउनु भयो। विद्यालयमा ५७ जना शिक्षक कर्मचारी मध्य २८ जना मात्र सरकारी दरबन्दीका रहेको बाँकी २९ जना निजी श्रोतबाट व्यवस्थापन गर्दै आएको उहाँले जनाउनु भयो। विद्यालयको खातामा करिब एक करोड भन्दा बढी रकम रहेको बताइन्छ। विद्यालयले एक देखि दश कक्षासम्म अंग्रेजी माध्यमबाट नि:शुल्क रुपमा पठन पाठन गराउँदै आएको जनाएको छ।

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, १२ मंसिर

रक्तदान गर्ने नाराका साथ पोखरा महानगरपालिका वडा नं २९ भण्डारडिकमा रहेको आदर्श युवा क्लवले राखेको रक्तदानमा ७४ युनिट रगत संकलन भएको छ।

क्लवका अध्यक्ष पदम गुरुङको अध्यक्षतामा सम्पन्न कार्यक्रममा पोखरा २९ का वडाध्यक्ष श्रीप्रसाद गुरुङले पहिलो रक्तदाता खेलाडी रोशन पौडेललाई बल्ल ब्याग हस्तान्तरण गर्दै समाजमा सकारात्मक संदेश दिने गरी मानिसको शरीरबाट तीन/तीन महिनामा खेर जाने रगतलाई रक्तदान कार्यक्रम मार्फत संकलन गर्नु राम्रो र उदाहरणीय काम भएको धारणा राखेका थिए। क्लवको २६औं वार्षिकोत्सव

तथा २४ औं रक्तदानका अवसरमा शुभकामना मन्त्रव्य राख्दै क्लवका संस्थापक अध्यक्ष समेत रहेका पोखरा महानगरपालिका वडा नं २९ का निवर्तमान वडाध्यक्ष चेतबहाुर गुरुङ, लेखनाथ उद्योग वाणिज्य संघका वरिष्ठ उपाध्यक्ष राजेन्द्र ओझा, दीपशिखा सामुदायिक पुस्तकालयका अध्यक्ष कृष्णहरि भण्डारी, ड्योए तमुधिं लेखनाथका अध्यक्ष मेजर रामप्रसाद गुरुङ, भण्डारडिक टोल विकास संस्था, जनप्रकाश टोल विकास संस्था, सिद्धार्थ बुद्ध

टोल विकास संस्थाका अध्यक्षहरू लगायतले रक्तदानको महत्त्वबारे बोलेका थिए। रक्त सञ्चार केन्द्र पोखराका शाखा अधिकृत महेन्द्र केसी नेतृत्वको टोलीले प्राविधिक सहयोग गरेको रक्तदान कार्यक्रममा संयोजक लक्ष्मण सुनारले स्वागत तथा सञ्चालन सदस्य सन्तोष गुरुङले गरेका थिए। रक्तदानमा युवा क्लवका सल्लाहकारहरू, भण्डारडिकका आमा समूह, विभिन्न संघ संस्था एवं राजनितिक दलका प्रतिनिधिहरूको सकृय सहभागिता रहेको थियो।

'केपी ओली कप राष्ट्रिय क्रिकेट'को सेमिफाइनल समीकरण पूरा

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, १२ मंसिर

पोखरामा जारी 'केपी ओली कप टी-२०' राष्ट्रिय क्रिकेट प्रतियोगिताको सेमिफाइनल समीकरण पूरा भएको छ।

पोखरा रङ्गशालामा आजको दोस्रो खेलमा विभागीय टोली नेपाल आर्मी विजयी भएसँगै प्रतियोगिताको सेमिफाइनल खेल्ने चार टोलीको टुक्रो लागेको हो। भिम साकी र सन्तोष कार्कीको अर्धशतकीय पारिमा आर्मीले कोशी प्रदेशलाई ३९ रनले पराजित गरेर अन्तिम चारको यात्रा पक्का गरेको हो।

खेलमा टस जितेर सुरुआती ब्याटिङ गरेको आर्मीले निर्धारित २० ओभरमा सात विकेट गुमाउँदै एक सय ८६ रन बनायो। आर्मीका लागि सुरुआती ब्याट्सम्यान कार्की रसाकीले अर्धशतकीय पारी खेल्नुभएको थियो। बलिङकर्ता कोशी प्रदेशका सर्वेण यादवले सर्वाधिक तीन विकेट लिन सफल हुनुभयो। कमल खत्रीले दुई तथा प्रकाश कार्की र सोनु मण्डलले समान एक/एक विकेट लिनुभयो। जितका लागि एक सय ८७ रनको लक्ष्य पछ्याउँदै जवाफी ब्याटिङ गरेको कोशी प्रदेश १८ दशमलव दुई ओभरमा एक सय ४७ रनमा समेतियो। कोशीका लागि सोनु अन्सरीले सर्वाधिक ४४ रन बनाउनुभयो। यसैगरी समीर कार्कीले ३४, सुजन थपलियाले २१ र मनिश थापाले १६ रनको योगदान दिनुभयो। यसैगरी आजको पहिलो खेलमा सुदूरपश्चिमले प्रदेशले

यही मंसिर ७

राष्ट्रिय खेलाडीले भरिएको नेपाल पुलिस क्लबलाई चार विकेटले पराजित गरेको थियो। पुलिसले दिएको एक सय ५९ रनको लक्ष्यलाई सुदुरले १८ दशमलव दुई ओभरमा छ विकेटको क्षतिमा पूरा गर्यो। सुदूरले पुलिसलाई अन्तिम खेलमा पराजित गरे पनि सेमिफाइनल पुग्न भने सकेन। नेट रनेटको आधारमा मधेश प्रदेश सेमिफाइनल पुगे भन्नुपर्ने टोली बन्यो। आर्मी समूह 'डि' मा चार अङ्क बटुल्दै शीर्ष स्थानमा रहन सफल भयो। यसैगरी समूह 'ए' मा चार अङ्क बटुलेको बागमती प्रदेश, समूह 'बि' मा दुई अङ्क अङ्कका साथ एपिएफ क्लब र समूह 'सि' मा दुई अङ्कका साथ मधेश प्रदेशले अन्तिम चारको यात्रा तय गरेका हुन्। सेमिफाइनलको पहिलो खेल बिहीबार आर्मी र बागमती प्रदेश तथा दोस्रो खेल एपिएफ क्लब र मधेश प्रदेशका बीच हुने आयोजक मदन भण्डारी स्पोर्ट्स एकेडेमीका अध्यक्ष ध्रुव आचार्यले जानकारी दिनुभयो। प्रतियोगिताको फाइनल खेल शुक्रबार हुनेछ।

गतेदेखि सञ्चालन भएको प्रतियोगिता मंसिर १५ गतेसम्म सञ्चालन हुनेछ। प्रतियोगिताको च्याम्पियन टोलीले रु पाँच लाख, शिल्ड, मेडल र प्रमाणपत्र पुरस्कार प्राप्त गर्नेछन्। यसैगरी उपविजेता टोलीलाई रु दुई लाख ५० हजार, शिल्ड, मेडल र प्रमाणपत्र पुरस्कार पाउनेछन्। प्रतियोगितामा 'म्यान अफ द सिरीज'ले नगद रु ३० हजार, 'बेस्ट बलर' रु २० हजार पुरस्कार पाउने आयोजक मदन भण्डारी स्पोर्ट्स एकेडेमीले जनाएको छ।

पोखरामा आइटीएफ जे-३० टेनिस जारी

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, १२ मंसिर

कास्की जिल्ला टेनिस संघको आयोजनामा पोखरा रंगशालामा जारी आइटीएफ जे-३० टेनिस प्रतियोगिता अन्तर्गत मंगलबार पुरुष तथा महिलातर्फ विभिन्न खेलहरू भएका छन्। सम्पन्न खेलहरूमा भारतीय खेलाडीहरूको दवदवा देखिएको छ।

मंगलबार पुरुष एकलतर्फ भारतका रणविर सिंहले जापानका को फुजिकावामाथि संघर्षपूर्ण जित निकाले। सिंहले ७-६, ६-३ को सेटमा खेल आफ्नो पक्षमा पारेका थिए। त्यस्तै, नेपालका सक्षम विक्रम शाहले भारतका अमित मुंडलाई ६-३, ६-४ ले, भारतका काँवर चौथानीले नेपालका सृजन भट्टलाई तथा जापानका युया सासातोले भारतका डिक शाहलाई पराजित गरे। मंगलबार भएको महिला एकलतर्फ भारतकी साहना कमला कन्ननले भारतकै देवान्सी गोहिललाई, भारतकी इशी महेश्वरीले भारतकै श्रीया

सर्मालाई, भारतकी मन्दगल्ला प्रिन्सीले थाइल्याण्डकी फिचयापक श्रीमुकलाईलाई भारतकी एन्जल पटेलले भारतकै सगुन कुमारी सगुनलाई, अमेरिकाकी प्रियंका रानाले भारतकी सिम्रन बुण्डेलाई, हङकङकी जेन लिङ चुन वाङले भारतकी राधा सद्गालाई तथा भारतकै आर्जन खोराकीवालाले भारतकै अनिषा शिवकुमारीलाई पराजित गरिन्।

ब्याडज डबल्सतर्फ नेपालका आर्यन गिरी र निहाल जंगबहादुर थापाको जोडी भारतका अखिल अयाज र दिगांत एम जोडीसंग ७-६ र ६-२ ले पराजित भए। भारतकै सौर्य भारद्वाज र रणविर सिंहको जोडीले जापानका रिक्कु मिगासी र इपी मात्सुसिमाको जोडीलाई, नेपालका प्रणव मानन्धर र अमेरिकाका आरब सम्राट हाडा जोडीले भारतका मिमा सेट र आरब वर्माको जोडीलाई, भारतका आदित्य मोर र प्रनिल सर्माको जोडीले नेपालका सक्षम विक्रम शाह र भारतका रुद्र बाथम जोडीलाई भारतकै दक्ष कुक्क्रेती र आर्नव यादव जोडीले नेपालका आयुषमान हजुर घले र भारतका एस पन्चासरी जोडीलाई पराजित गरे।

कपालको उपचार

कपाल भर्न तुरुन्त रोक्ने तथा उमार्ने

के तपाई कपाल भरेर विनित हुनुहुन्छ ?

- कपाल कोर्दा, नुहाउदाँ समेत सय भन्दा बढी नियमित भरिहेको छ,
- चिसो समयमा कपालका समस्याहरू बढ्न सक्छन्
- कपालको वीच वीचमा टाटुपरेर भरिहेको छ, कपाल चिलाउने, चाँया पर्ने, चिसोको समयमा चाँया पर्ने, कपाल भर्ने तथा टाउकोमा घाउ खटिरा आउने जस्ता समस्या छन्।
- कपाल भरिहेको कारणले भुसिलो, पातलो, छोटो भएको छ, कपाल समय अगाडै फुल्ने, टाउकोको अगाडिको भाग भर्ने, दाढी भर्ने, अनावश्यक रौं पलाउने भएको छ। यदि यस्ता समस्या तथा कपालका कुनैपनि समस्या भएका छन् भने एक पटक सम्पर्क राखी स्वास्थ्य लाभ लिनुहोला।

सम्पर्क: पञ्चम आयुर्वेद क्लिनिक प्रा. लि.
पोखरा-१०, इन्द्रमार्ग, पोखरा रंगशाला नजिकै
फोन नं. ०६१-४३२२४२, ८८४६०६८८०६

प्यारालाइसिसका बिरामीको उपचार

विगत १८ वर्षदेखि सञ्चालित यस हस्पिटलमा विशेष घुटका साथ नयाँ तथा पुराना प्यारालाइसिसका बिरामीहरूको सफल उपचार भैरहेको जानकारी गराउँदछौं।

प्रेसरले हानेर प्यारालाइसिस भएका बिरामीहरूको मात्र उपचार भइरहेको छ।

लक्षणहरू:

- » शरिरको एक हर नचले।
- » मुख बाङ्गो भएको।
- » खाना खान, बोल, पिसाव गर्न गाह्रो भएको।
- » हिँड्न नसक्ने, खुट्टा झट लुलाँ भएको।

सम्पर्क:
स्पाक टि एण्ड डि हस्पिटल प्रा.लि.
पोखरा-८ न्यूरोड, सभामुह्योक
फोन नं. ०६१-५७१४०८, ८८५६०२६७५०, ८८६६४५३८०

के तपाईमा यौनसम्बन्धी समस्या छ

पुरुषमा देखिने:

- » शिग्रपतन, यौन सन्तुष्टी नहुने, यौन चाहना नहुने, लिङ्ग उत्तेजना नहुने, लिङ्ग चिलाउने, सरुवा यौन रोग, स्वप्नबोध, लिङ्गको आकार सानो हुने आदि।

महिलाहरूमा देखिने:

- » स्तन सानो गिलो हुने, सेतो पानी बग्ने, योनी चिलाउने, तल्लो पेट दुख्ने, ढाढ दुख्ने, महिनावारीमा गडबडी, यौन सन्तुष्टिमा कमी हुने आदि।

सुन्दरता: अनुहारका सबै किसिमका दाग, ढण्डीफोर कालोपोतो, अनावश्यक केटी वा फोकाहरू, दुबो, सेता दुबो, साथै अन्य चर्मरोगहरू।

मलद्वार सम्बन्धी रोग: छारसुत्रद्वार पायल्स, फिस्टुला, फिसरको सफल उपचारका साथै मलद्वारमा मासु पलाएको, दिसा बन्द गाह्रो हुने, मलद्वार दुख्ने, पोल्ने, दिसासँग रगत बग्ने आदि समस्याहरूको सफल उपचार गरिन्छ।

महिला वा पुरुषमा हुने (ब्याक्टोरिया) निःसर्जनपनको सफल उपचार

जाँचो समय: प्रत्येक दिन बिहान १:०० बजेदेखि बेलुकी ५:०० बजेसम्म

सम्पर्क स्थान:
माता मनकामना आयुर्वेद क्लिनिक प्रा.लि.
नयाँबजार पोखरा (न्यू विवेक आयल स्टोर्सको घरमा)
फोन ०६१-५८९९४८, ९८४४३९९०४, ९८०६५७५७६५

नोट: नयाँ तथा पुराना बिरामीहरूले यथाशीघ्र सम्पर्क गर्नुहोला।

सुक्ति-सुधा

म जाति धेरै अन्ध्यास गर्छु त्यति भाग्यमानी ठहरीनेछु ।
- जर्ज बावर्कर

सम्पादकीय

प्रदेशलाई अधिकार दिन कञ्जुस्याई

संविधानसभाबाट संविधान घोषणा भएको आठ वर्ष बितिसकदा पनि प्रदेश सरकारले संविधानको एकल अधिकारको सूचीमा रहेको आफ्ना अधिकारहरू प्रयोग गर्न पाएका छैनन् । प्रदेशले अधिकार नपाएर केन्द्र सरकारसँग हारगुहार मागिरहेका छैन । जनस्तरमा काम नगर्ने प्रदेश खारेजको माग हुन थालेको छ । संविधानले दिएको अधिकार नपाएको कारणले प्रदेशको शान्ति सुरक्षा, सुशासन, विकास र समृद्धि कागजमा सिमित रहेको छ । केन्द्रले अधिकार नदिने जनताले सेतो हात्ती भन्ने अवस्था आउनु संघीयता कमजोर बनाउने काम हो । अधिकार विहिन प्रदेश सरकारले सुशासन, विकास र सुरक्षा व्यवस्था लगायतका विषयहरू कार्यान्वयनमा समस्या उत्पन्न भएको छासंघीयता विरोधी र राजतन्त्र चाहने शक्ति सडकमा उत्रेको बेला सातै प्रदेशका गृहमन्त्रीहरू काठमाण्डौमा प्रधानमन्त्रीसँग अधिकारको लागि दबाब बढाएका छन् ।

सातै प्रदेशका गृहमन्त्रीले प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड' लाई भेटेर प्रहरी समायोजनको विषय अघि बढाउन ध्यानाकर्षण गराएका छन् । मंगलबार प्रधानमन्त्री निवास बालुवाटार पुगेर उनीहरूले संघ सरकारको ध्यानाकर्षण गराएका छन् । पहिलाका गृहमन्त्रीहरूले पनि बेला बेला अधिकार नपाएको भन्दै केन्द्र सरकारको ध्यानाकर्षण गराउँदै आएका थिए । प्रदेशलाई अधिकार नदिएकै कारण संघीयता कार्यान्वयन जटिलता आएको हो ।

'प्रहरी कर्मचारी समायोजन ऐन २०७६ र नेपाल प्रहरी र प्रदेश प्रहरी (कार्य सञ्चालन, सुपरिवेक्षण र समन्वय) ऐन २०७६ संघीय संसदबाट पारित भएर २०७६ साल माघ २८ गते प्रमाणीकरण भइसकदा पनि संविधानको अनुसूची ६ बमोजिम नेपाल सरकारले प्रहरी समायोजन गरी प्रदेश सरकारलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्ने तर आजसम्म प्रहरी कर्मचारी तथा संरचनाहरूको हस्तान्तरण हुनसकेको छैन ।' सातै प्रदेशका आन्तरिक मामिला मन्त्रीहरूले प्रधानमन्त्री बुझाएको ध्यानाकर्षण पत्रमा संविधानले प्रदान गरेको प्रदेशको शान्ति, सुरक्षा जस्ता प्रदेशको एकल अधिकारको विषय प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन हुन नसकेको उल्लेख छ ।

'संघीयताको मेरुदण्डका रूपमा रहेका प्रदेशहरूलाई जति छिटो संस्थागत र सुदृढ गर्न सकिन्छ । त्यति छिटो संविधानको मर्म बमोजिम समाजवादको लक्ष्यमा पुग्न सकिन्छ । प्रधानमन्त्रीले प्रदेशलाई अधिकार सम्पन्न बनाउन र संघीयतालाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न सार्वजनिक प्रतिबद्धता समेत व्यक्त भइरहेको विशेष अवस्था समेतलाई हृदयंगम गर्दै, प्रधानमन्त्रीले नेतृत्व गरिरहनुभएको वर्तमान संयुक्त सरकारले २०७९ चैतमा सार्वजनिक गरेको साभान न्यूनतम कार्यक्रममा प्रदेशसँगको समन्वयमा प्रदेश प्रहरी समायोजनको काम यथाशीघ्र सम्पन्न गर्ने प्रतिबद्धता गरिएको कुरा समेत स्मरण गराउँदै को अविमल्व ध्यानाकर्षणका लागि अनुरोध गर्दछौं,' प्रधानमन्त्री प्रचण्डलाई बुझाएको पत्रमा भनिएको छ ।

तापाईको आज

मेष	: शत्रुको भय	तुला	: सम्मान मिलेछ
वृष	: भ्रमेला बढ्ने	वृश्चिक	: आर्थिक समस्या
मिथुन	: कार्यमा सफलता	धनु	: मानसिक तनाव
कर्कट	: मन चञ्चल	मकर	: शारीरिक भ्रमेला
सिंह	: सहयोग मिलेछ	कुम्भ	: व्यापारमा लाभ
कन्या	: सत्कार मिलेछ	मीन	: अप्रत्यासित लाभ

हरिसिद्धि मतिश्रयवाणी केन्द्र

पोखरा-१६, जोगिमण्डीमार्ग, मोबाइल: ९८५६०२०५८६

चिना, टिप, हस्तरखा, आखत, माटो हेर्नका लागि सम्झनुहोस् ।

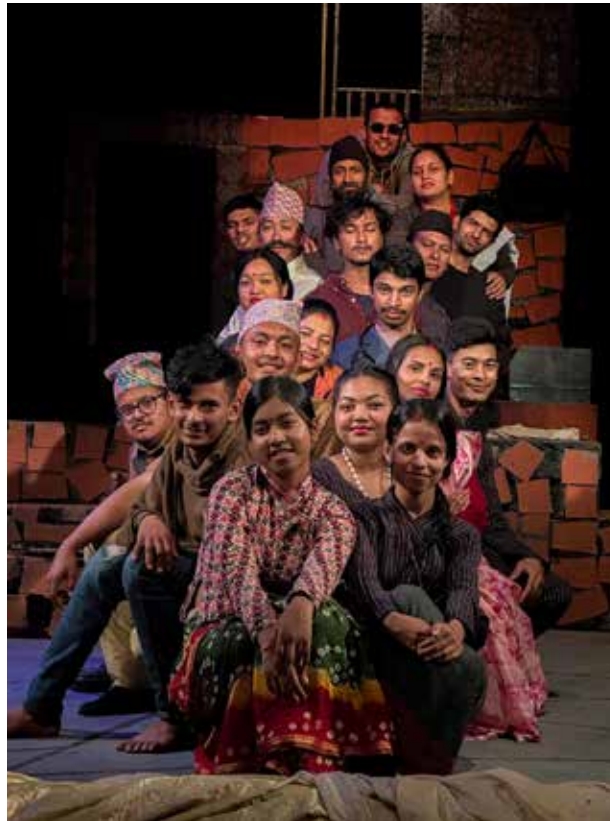
पोखरामा नाटक 'एक चिहान' मञ्चन जारी

वासुदेव पौडेल
गण्डकी, १२ मंसिर / रासस

नाटक 'एक चिहान' मंगलबारदेखि बुकिङ शो मार्फत पोखरामा मञ्चन हुन थालेको छ । यस अगाडि सोमबार नाटक विशेष शो मार्फत मञ्चन भएको थियो । विद्यार्थीलाई लक्षित गरेर तयार पारिएको नाटक विद्यार्थी, शिक्षक, अभिभावक, सञ्चारकर्मी र नाटकप्रेमी समेतको उपस्थितिमा विशेष शो मार्फत मञ्चन भएको थियो । नाटक हेरे पश्चात दर्शकले नाटक टीमले गरेको मेहनतको प्रशंसा गरेका थिए ।

मंगलबारबाट पोखराका विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीलाई लक्षित गरेर नाटक मञ्चन गर्ने क्रम सुरु भएको हो । यो क्रम आगामी पौष ६ गतेसम्म पोखरा थिएटरको गन्धर्व नाटकघरमा निरन्तर मञ्चन हुने नाटकका निर्देशक परिवर्तनले बताए । बुकिङ शो भएपनि हेर्न इच्छुकले व्यक्तिगत रूपमा ती शो मा पुगेर नाटक हेर्न भने पाउनेछन् । 'एक चिहान' साहित्यकार हृदय चन्द्र सिंह प्रधानले लेखेको उपन्यास हो । प्रधानको उपन्यास एक चिहान पाठ्यक्रम विकास केन्द्रद्वारा कक्षा ११ र १२ को अनिवार्य नेपालीमा समावेश गरिएको छ ।

नेपाली गरीब किसान र

मजदुरको जीवनमा आधारित नाटक एक चिहान सामाजिक यथार्थवादी नाटक हो । गरिबी, वाध्यता र विवस्ताको परिवेशमा निम्न वर्गीय जीवनका जटिलता र संघर्ष प्रस्तुत भएको नाटकमा विशेष गरि नेवारी समुदायको पारिवारिक परिवेश देखाइएको छ । नेवारी पोशाक, नेवारी लवजले नाटकलाई

परिपक्व बनाउन सघाएको छ । पोखरा थिएटरको प्रस्तुतीमा मञ्चन भइरहेको नाटकमा जनक पराजुली, रोशनी रामदाम, रविन्द मल्ल, उमा पुन, गोपाल भुसाल, रञ्जु दाहाल, सुसन पौडेल, मिलन श्रेष्ठ, दिप्सना विश्वकर्मा, धनकाजी श्रेष्ठ, प्रतिक धामिरे, शुशिल बराल, रोहित पौडेल, प्रथम श्रेष्ठ, रमेशबाबु

तिमल्सिना, सोनिया कार्की खत्री, अनुषा परियार लगायतको अभिनय हेर्न पाइन्छ । नाटक हेर्दा दर्शकलाई कुनै समय हसाउँछ, कुनै समय गम्भिर बनाउँछ भने कुनै समय रुवाउँछ पनि । उपन्यास एक चिहानलाई नाट्य रूपान्तरण तथा निर्देशन परिवर्तनले गरेका छन् । सह-निर्देशन अञ्जु दाहालले गरेको नाटकमा हरिदेवी कोइरालाको असारे गीत समेत समावेश छ । शनिबार बाहेक बिहान ८ बजे, साढे १० बजे र दिउँसो साढे १२ बजे मञ्चन नाटक मञ्चन हुने पोखरा थिएटरले जनाएको छ । नाटक भण्डै १ डेढ घण्टा अवधिको रहेको छ ।

यो नाटकप्रति विद्यार्थी, अभिभावक तथा विद्यालय परिवारको आर्कषण रहेको पोखरा थिएटरका संस्थापक सदस्य दीलप्रसाद गुरुडले बताए । चार वर्ष अगाडि पोखरा थिएटरमा नियमित सो तथा बुकिङ सो मार्फत मञ्चन गरिएको यो नाटकलाई नवलपुरमा समेत मञ्चन गरिएको थियो । यस अगाडि हेरेका दर्शकले समेत नाटकमा नयाँपन भेट्ने गुरुडको भनाई छ । हुनत पछिल्लो क्रममा विद्यार्थीलाई लक्षित गरेर पाठ्यक्रममा आधारित विषयवस्तुमा नाटक मञ्चन हुने क्रम समेत उतिकै बढेको छ ।

सुनको मूल्य अहिले सम्पर्क उच्च

रासस
काठमाडौं, १२ मंसिर

अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा सुनको मूल्य बढेसँगै स्थानीय बजारमा पनि त्यसको प्रभाव परेको छ । नेपाल सुनचाँदी व्यवसायी महासङ्घका अनुसार छापावाल सुनको मूल्य प्रतिटोला रु एक लाख १७ हजार सात सय र तेजाबी सुनको मूल्य प्रतिटोला रु एक लाख १७ हजार एक सय ५० कायम भएको छ ।

सोमबार छापावाल सुनको मूल्य प्रतिटोला रु एक लाख १७ हजार चार सय र तेजाबी सुनको मूल्य प्रतिटोला रु एक लाख १६ हजार आठ सय ५० मा कारोबार भएको थियो । यसैगरी, प्रतिटोला चाँदीको मूल्य रु एक हजार पाँच सय निर्धारण भएको छ ।

सम्पर्कविहीन निर्माण व्यवसायीको खोजी

रासस
म्याग्दी, १२ मंसिर

गण्डकी प्रदेशको भौतिक पूर्वाधार विकास तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालयले अधुरा र अलपत्र आयोजनालाई पूर्णता दिन सक्रियता देखाएको छ ।

अधुरा र अलपत्र बनेका सडक र मोटेबल पुलको पहिचान गरी मन्त्रालय तहबाट अनुगमन, निर्माण व्यवसायीसँग छलफल, आयोजनास्थलका सरोकारवालासँग समन्वय र सहजीकरण गरेर ठेकेदारलाई काममा फर्काउन थालेको हो । गण्डकीका भौतिक पूर्वाधार विकास तथा यातायात व्यवस्था मन्त्री रेशमबहादुर जुजालीले मन्त्रालयको पहलसँगै अलपत्र अवस्थाका धेरै योजनाका निर्माण व्यवसायी काममा फर्किन थालेका बताउनुभयो । "गत जेठमा प्रदेशभर ४७ वटा आयोजनाका ठेकेदार कार्यस्थलमा थिएनन्", उहाँले भन्नुभयो, "छ महिनामा ३२ वटा क्रोनिक आयोजनालाई सञ्चालन गराएका छौं । काम छाडेर भागेका १५ वटा योजनाका निर्माण कम्पनीको खोजीमा मन्त्रालय लागेको छ ।"

सहजीकरण र समन्वय गर्दा पनि सम्पर्कमा नआउने र काममा नफर्किएका निर्माण कम्पनीसँगको धरोटी जफत गर्ने, ठेक्का तोड्ने र कालोसूचीमा राख्ने प्रक्रियाअघि बढाएको मन्त्री जुजालीले बताउनुभयो । "क्रोनिक अवस्थाका योजनाको समस्या पहिचान, सहजीकरण र समन्वय गर्ने मन्त्रालयको टोली आयोजनास्थलमै पुगिरहेका छौं । काम हुने योजनाका लागि बजेटको अभाव हुन दिएका छैनौं र दिँदैनौं", उहाँले भन्नुभयो, "काम नगर्ने ठेकेदारलाई पालेर राख्ने पक्षमा मन्त्रालय छैन । दुई/तीन वटा निर्माण कम्पनीलाई कालोसूचीमा राख्ने प्रक्रिया अघि बढेको छ ।"

मन्त्री जुजालीले सोमबार म्याग्दीको सदरमुकाम बेनी बजारसँगै रहेको पर्वतको जलजला गाउँपालिका-७ धाइरीडको मिलनचोक-सल्यान-धाहाखेत-धारापानी-ठोद्रेनी सडक आयोजनाको स्थलगत निरीक्षण गर्नुभयो । निर्माण कम्पनीलाई धरोटी जफत गरी ठेक्का तोड्ने र कालोसूचीमा राखेर कारबाही गर्ने तयारी भएपछि दुई वर्षदेखि अलपत्र योजनाको काम सञ्चालन भएको पूर्वाधार विकास कार्यालय पर्वतका प्रमुख गुरुदत्त अधिकारीले बताउनुभयो । "ब्याकुहोलोडर, स्काभेटर, रोलेर र मजदुरसहित अचकल्लो सडक निर्माणको कामलाई पूर्णता दिन थालेका छन्", उहाँले भन्नुभयो, "धेरै प्रयास गरेर ठेकेदारलाई काममा फर्काउन सफल भएका छौं ।"

'मौरीस हर्गोज' पदमार्गको प्रवर्द्धन गर्न पदयात्रा

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, १२ मंसिर

म्याग्दीको अन्नपूर्ण गाउँपालिका-४ मा रहेको अन्नपूर्ण प्रथम हिमालको आधार शिविर जाने 'मौरीस हर्गोज' पदमार्गको प्रवर्द्धनका लागि आजदेखि पदयात्रा सुरु भएको छ ।

म्याग्दीको नयाँ 'भर्जिन' गन्तव्यका रूपमा विकास हुन थालेको उक्त पदमार्गमा पूर्वाधारको अवस्था र आवश्यकता पहिचान तथा प्रवर्द्धनका लागि चारदिने पदयात्रा सुरु भएको हो । अन्नपूर्ण गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत अमृत सुवेदीको नेतृत्वमा सुरु भएको पदयात्रा टोलीमा वित्त आयोगका पदाधिकारी, विज्ञ, जनप्रतिनिधि, प्राविधिक, पत्रकार र स्थानीय अगुवाहरूको सहभागिता छ ।

वित्त आयोगका उपाध्यक्ष बालानन्द पौडेल, नेपाल सरकारका पूर्वमुख्यसचिव डा सोमलालसुब्बे, जुद्धबहादुर गुरुङ लगायत २५ जनाको टोली रहेको छ । टोलीलाई अन्नपूर्ण गाउँपालिकाका अध्यक्ष भारतकुमार पुनले पैदलमार्गको प्रवेशबिन्दुमा रहेको हुमखोलामा बिदाइ गर्नुभयो ।

'मौरीस हर्गोज'ले अन्नपूर्ण हिमाल आरोहण गर्न प्रयोग गरेको पैदलमार्गलाई पछ्याएर पदमार्ग बनाएका छौं, उहाँले भन्नुभयो, "अन्नपूर्ण हिमाल म्याग्दीमा भएर पनि यसको रोयल्टीलगायतको

लाभ हामीले पाउन सकेका छैनौं । यो तथ्यलाई पुष्टि गरेर वित्त आयोगले वितरण गर्ने पर्यटन रोयल्टी म्याग्दीको अन्नपूर्ण गाउँपालिकामा ल्याउने र पदमार्गको प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्य रहेको छ ।" हुमखोला हुँदै गुरासेडाँडा, फुतफेते भरना, सिम्धुखर्क, भुसकेत, नारच्याङ, पञ्चकुण्ड ताल हुँदै चार हजार एक सय मिटर उचाइको अन्नपूर्ण हिमालको आधार शिविरसम्म पैदलयात्रा गरेर फर्कने कार्यक्रम रहेको छ ।

पैदलयात्राका क्रममा गाउँपालिकाको प्राविधिक टोलीले पदयात्रामा निर्माण गर्नुपर्ने पूर्वाधार र नक्साङ्कनका लागि सर्वेक्षण पनि गर्ने प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सुवेदीले बताउनुभयो । पदमार्ग, भोलुङ्गे पुल, विश्रामस्थल,

आश्रयस्थललगायतका पर्यटन पूर्वाधार तयार भएपछि यसपालिको शरदयाममा पहिलोपटक आन्तरिक पर्यटक अन्नपूर्ण आधार शिविर पुगेका थिए । नारच्याङबाट कुल ४२ किलोमिटरको दूरीमा रहेको नर्थ अन्नपूर्ण आधार शिविर पुग्नका लागि हुमखोलासम्म निलगिरिखोला जलाविद्युत् आयोजनाले २० किलोमिटरसडकको मार्ग खोलेको छ । हुमखोलाबाट आधार शिविरसम्मको २२ किलोमिटर दूरीमा पदमार्ग निर्माण भएको छ । एकैदिन पैदलयात्रा गरेर पुगिने र नयाँ ठाउँ भएकाले 'भर्जिन' गन्तव्य रोक्नेहरूलाई अन्नपूर्ण नर्थ बेसक्याम्प आकर्षक गन्तव्य बन्ने सम्भावना रहेको छ ।

सन् १९५० जुन ३ तारिखका दिन फ्रान्सका मौरीस हर्गोजले आठ हजार ७१ मिटर अग्लो

अजिङ्गर फेला

पोखरापत्र संवाददाता
दमौली, १२ मंसिर

तनहुँको व्यास नगरपालिका-१४ स्थित रुम्सीमा आज अजिङ्गर फेला परेको छ । स्थानीयवासीले करिब चार मिटर लम्बाइ भएको अजिङ्गर फेला परेका हुन् ।

स्थानीयले उक्त अजिङ्गर डिभिजन वन कार्यालय तनहुँमा बुझाएका छन् । डिभिजन वन कार्यालय तनहुँका सहायक वन अधिकृत काशीराज पण्डितले अजिङ्गरलाई वन कार्यालयमा

सुरक्षित रूपमा राखिएको जानकारी दिनुभयो । घाइते अवस्थामा रहेको अजिङ्गरलाई सुरक्षित स्थानमा छाडिने उहाँले

बताउनुभयो । उहाँले भन्नुभयो, "अजिङ्गरको ढाडमा चोट छ । केही दिनमा उक्त अजिङ्गरलाई सुरक्षित स्थानमा छाड्छौं ।"

-व्यवस्थापक

पोखराका भान्छामा तीस वर्षदेखि पाक्दैछ बायोग्यासमा खाना

यसरी मनाइयो गोरखामा मकै सुकाउने पर्व

—कृष्णा अधिकारी

पोखरा, १२ मंसिर / रासस

बजारमा सहजै एलपी ग्यास पाउन सकिने र विद्युत्को पहुँच पनि भएकाले पोखरा महानगरपालिकाका अधिकांश घरमा खाना एलपी ग्यास वा बिजुलीमै पाक्ने गर्दछ । यसले मध्यम परिवारको खाना पकाउन प्रयोग हुने ऊर्जाका लागि मासिक रु दुईदेखि तीन हजारसम्म खर्च हुने गर्दछ । तर यहाँका थोरै घरका बासिन्दाले अहिले पनि ३० वर्षदेखि निरन्तर बायोग्यासमै खाना पकाउने गर्दछन् र त्यसका लागि हुने खर्च बचत गरिरहेका छन् ।

यस्तै, परिवारमा पर्दछ, पोखरा महानगरपालिका-१० महतमौडा सरस्वती भण्डारीको परिवार । उहाँको घरमा २०५१ सालमा आठ घनामिटको बायोग्यास प्लान्ट जडान भएको हो । पहिलेको घरधनी पुष्पराज शर्माले सो प्लान्ट जडान गराउनुभएको थियो । उहाँले नै १४ वर्ष निरन्तर चलाउनुभएको थियो । पुष्पराजसँग घर किनेपछि सरस्वतीको परिवारले पनि त्यस प्लान्टलाई निरन्तर प्रयोगमा ल्याउँदै आएको छ । २०६५ सालमा घर किनेपछि प्लान्टमा पनि सामान्य मर्मत, रङ्गोगन गरेपछि राम्रोसँग सञ्चालन हुँदै आएको उहाँ बताउनुहुन्छ । उतिबेला खाना पकाउनका लागि नजिकको जङ्गलमा दाउरा लिन जानुपर्ने, भान्छामा घण्टौंसम्म धुवाँमा बसेर खाना पकाउनुपर्ने र कालो भाँडाकुँडा मस्काउँदाका पीडा उहाँले बिर्सनुभएको छैन । घरमा पहिले नै बायोग्यास प्लान्ट सञ्चालन भएको देखेपछि उहाँले आफ्ना विगतका दुःख सम्भन्धै घर किन आफूले श्रीमान् लोकराज भण्डारीलाई सल्लाह दिएको बताउनुहुन्छ । उहाँ बिहान एक घण्टा र साँझ एक घण्टा खाना पकाउन र दिउँसोको समयमा पनि चिया पकाउन बायोग्यास नै प्रयोग गर्नुहुन्छ । उहाँको घरमा एलपी ग्यास नभएको पनि होइन । “सकभर म बायोग्यास नै बाल्छु, कुनै कुनै दिन नपुगेमा भने एलपी ग्यास बाल्ने गरेको छु । एक सिलिन्डर ग्यासले चार महिना सजिलै पुग्ने गर्दछ”, उहाँ भन्नुहुन्छ, “छिमेकीको घरमा एक सिलिन्डरले एक महिना पुऱ्याउन धौधौ हुने गरेको भन्छु । यस हिसाबले त मलाई बायोग्यासबाट महिनामै रु एक हजार पाँच सय त बचत भएको छ । बायोग्यास निःशुल्क पाउने हुँदा एलपी ग्यास बाल्दा पैसा सकिएजस्तो लाग्छ ।” चिसो मौसममा भने केही कम बायोग्यास प्लान्टबाट ग्यास आउने गरेको उहाँको अनुभव छ ।

घरमा पालेको एउटा भैंसीको गोबर, शौचालय, भाडामा सञ्चालन गर्न दिएको चियापसल

र भान्छाको जैविक फोहर डाइजेस्टरमा कुहिएर निस्कने ग्यास नै उहाँको भान्छामा खाना पकाउने ऊर्जाको मुख्य स्रोत बनेको छ । खेती किसानमै निर्भर उहाँको परिवारलाई बायोग्यासले करिब करिब धान्ने गरेको उहाँ भन्नुहुन्छ । भैंसीलाई कुँडो पकाउन भने उहाँले दाउराकै प्रयोग गर्नुहुन्छ ।

छजनाको उहाँको परिवारको मुख्य आयस्रोत भनेको खेतीपाती नै हो । बायोग्यास प्लान्टबाट निस्कने स्लरीलाई घरनाजिकैको बारीमा लगाउँदा तरकारी खेती राम्रो भएको उहाँ बताउनुहुन्छ । घरबारीमा बायोग्यासको स्लरी राख्न थालेपछि आफ्नो बारीको तरकारीले पुगेपछि बजारबाट किनेर ल्याउनुपर्ने समस्या पनि परेको छैन । आफ्नै बारीको अर्ग्यानिक तरकारी खान पाएका छौं, यसले पैसाको बचतसँगै विषादी राखेको तरकारी खानुपर्ने बाध्यता पनि नरहेको बुहारी अस्मिता आचार्य बताउनुहुन्छ । उहाँ भन्नुहुन्छ, “भान्छामा काम गर्न पनि सजिलो हुँदा घरमा ससुरा, श्रीमान्ले पनि खाना पकाउन सहयोग गर्नुहुन्छ । भान्छाको काम महिलाले नै गर्नुपर्छ भन्ने सोच हाम्रो घरमा छैन, जसलाई फुर्सद हुन्छ उसैले गरिन्छ ।” पोखरा महानगरपालिका-१३ विपीमार्ग कुँडारका रुद्रमान श्रेष्ठको परिवारलाई पनि बजारमा एलपी ग्यासको अभाव हुँदा पनि कुनै चिन्ता हुँदैन । २९ वर्षअघि २०५१ सालमा जडान गरेको आठ घनामिटको बायोग्यास प्लान्टले उहाँको भान्छामा बिहान एक घण्टा, बेलुका एक घण्टा सजिलैसँग खाना पकाउन पुग्ने गरेको छ । भन्डै १० वर्षअघि केही समय बिग्रेर ग्यास उत्पादन नभएपछि केही मर्मत गरी चलाउँदा अहिले निरन्तर ग्यास आइरहेको उहाँ बताउनुहुन्छ । छिमेकका कतिपय घरमा सुरुमा बायोग्यास जडान गरेपछि एलपी ग्यास र बिजुलीको प्रयोग हुन थालेपछि प्लान्टलाई हटाएका थिए । समयसमयमा एलपी ग्यास नपाइने, महँगो हुने र बिजुलीमा खाना पकाउँदा पनि झ्याप्पझ्याप्प बत्ती जाँदा खाना बिग्रने हुँदा अहिले बायोग्यास प्लान्ट

हटाएकामा पछुतो मान्ने गरेको उहाँको भनाइ छ ।

भन्डै ३० वर्ष शिक्षण पेसा गरी निवृत्त हुनुभएका रुद्रमानको परिवारमा पाँचजना हुनुहुन्छ । उहाँले १५ वर्षदेखि नै वस्तुभाउ पाल्न छाडिसक्नुभएको छ । उहाँले दुई परिवारलाई चार कोठा भाडामा पनि दिनुभएको छ । तीन परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय र भान्छाको जैविक फोहरबाट निस्कने ग्यासले नै उहाँलाई करिब पुग्ने गरेको छ । चिसोको समयमा र घरमा धेरै जना पाहुना आउँदा बायोग्यासले नपुगेको अवस्थामा मात्रै आफूले एलपी ग्यासको चुलो प्रयोग गर्ने गरेको उहाँकी श्रीमती सरला बताउनुहुन्छ ।

गोबरग्यास तथा कृषियन्त्र प्रालिमार्ग मेसिनका रुपमा आफूले ३० वर्षअघि जडान गरेका प्लान्टहरु राम्ररी चलेको देख्दा अर्जुन गुरुङलाई निकै सन्तुष्टि मिल्छ । नियमित सञ्चालन र समयसमयमा मर्मतसम्भार गर्न सकेमा तिसौं वर्षसम्म पनि बायोग्यास प्लान्ट चलेका यस्ता थुप्रै उदाहरण रहेको उहाँको भनाइ छ । त्यतिबेला गाउँमा विद्युत्को पहुँच नहुँदा र सौर्य धोलु प्रणालीको प्रयोग नभएका बेला बायोग्यासबाट खाना पकाउने र बत्ती बाल्नका लागि उपभोक्ताको माग पूरा गर्न धौधौ हुन्थ्यो । अहिले ग्रामीण बस्तीमा समेत सडक र विद्युत् लाइन विस्तार भएसँगै एलपी ग्यास र बिजुलीमा खाना पकाउने सुविधा भएपछि बायोग्यासको प्रयोग कम भएको छ । घट्दो गाईवस्तु पाल्ने क्रम र बढ्दो बसाइँसराइले पनि भएका बायोग्यास प्लान्ट प्रयोगमा नआएर मिल्कएको देख्दा भने उहाँ निकै चिन्तित भन्नुहुन्छ । उहाँ भन्नुहुन्छ, “घरकै जैविक फोहरबाट उत्पादन गर्न सकिने बायोग्यासलाई छाडेर आयातित एलपी ग्यासको प्रयोगले आर्थिक नोक्सानी मात्रै भएको छैन, कृषि तथा पशुपालन घट्न गई खाद्यान्न तथा अन्य वस्तुको आयात बढ्न जाँदा देशको आर्थिक अवस्था नै धराशयी बन्दै गएको छ ।” बायोग्यास प्रविधिको विकासका क्षेत्रमा नेपालले आधा शतकभन्दा बढी समय व्यतित गरिसकेको

छ । बायोग्यास प्रविधिको प्रवर्द्धन २०३० सालदेखि नेपाल सरकारले सुरु गरे पनि व्यवस्थित रुपमा बायोग्यास सहयोग कार्यक्रम नेदरल्यान्ड सरकारको सहयोगमा निदरल्यान्डस विकास नियोग (एसएनपी नेपाल) ले २०४९ सालदेखि सुरु गरेको हो । वि.एस.पी नेपाल सञ्चालन हुनु अघिसम्म नेपालमा जम्मा ११ हजार बायोग्यास प्लान्ट निर्माण भएका थिए । एसएनपीमार्फत नेदरल्यान्डस सरकारले बायोग्यास सहयोग कार्यक्रमको थालनी गरेसँगै व्यवस्थित रुपले मुलुकभर बायोग्यास प्रणालीको विकास र विस्तार हुन थालेको वि.एस.पी नेपालको कार्यकारी निर्देशक प्रकाश लामिछाने बताउनुहुन्छ । हालसम्म जडान भएका करिब पाँच लाख बायोग्यास प्लान्टमध्ये एसएनपीको सहयोग अर्वाधि (सन् १९९१-२०१०) मा दुई लाख ३१ हजार प्लान्ट निर्माण भएका थिए । उहाँका अनुसार पोखरामा उतिबेला जडान भएका प्लान्टहरु पनि एसएनपीको सहयोगमा बनेका थिए ।

एसएनपीको बायोग्यास बजार विकासको अन्तर्गतिय प्राविधिक सल्लाहकार सरोज राईले दाताहरुको आर्थिक सहयोग भएमा मन्थौला र टूला बायोग्यास प्रविधिमा थप सहयोग जरुरत भएको अवस्थामा एलएनपी पुनः सहयोग गर्न तयार रहेको जानकारी दिनुभयो । उहाँका अनुसार डिसेम्बर २०२२ सम्म एसएनपीले विश्वका २७ वटा देशमा त्यहाँका सरकार, साभेदार संस्थाहरु र निजी क्षेत्रसँग मिलेर १० लाखभन्दा बढी बायोग्यास जडान गरिसकेको छ ।

वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रका कार्यकारी निर्देशक नवराज ढकाल राष्ट्रिय निर्धारित योगदानमा घरायसी र टूला प्रविधिका बायोग्यास प्रविधिको प्रवर्द्धनमा जोड दिएको उल्लेख गर्दै अझै केही वर्षसम्म सबै घरमा एकैचोटि विद्युत्मा खाना पकाउने अवस्था सुनिश्चित गर्न नसकिने भएकाले बायोग्यास र सुधारिएको चुलोजस्ता प्रविधिमा जानुको विकल्प नरहेको स्पष्ट पार्नुभयो । नेपाल बायोग्यास प्रवर्द्धन समूहका अध्यक्ष प्रकाशचन्द्र सुवेदी नेपालमा अझै पाँच लाख घरायसी बायोग्यास प्लान्ट जडान गर्न सकिने सम्भावना रहेकाले राज्यले किसानलाई सहूलियत र प्रचारप्रसार गर्नुपर्नेमा जोड दिनुहुन्छ । नेपालमा बायोग्यासबाट कार्बन व्यापार सुरु भएको गरी खाद्यान्न तथा अन्य वस्तुको आयात बढ्न जाँदा देशको आर्थिक अवस्था नै धराशयी बन्दै गएको छ ।” बायोग्यास प्रविधिको विकासका क्षेत्रमा नेपालले आधा शतकभन्दा बढी समय व्यतित गरिसकेको

पोखरापत्र संवाददाता

गोरखा, १२ मंसिर

गोरखाका नेवार समुदायले मकै सुकाउने पर्व धुमधामका साथ मनाइएका छन् ।

सदरमुकामस्थित ऐतिहासिक टूलो आँगन परिसरमा ऐतिहासिक क्षेत्र संरक्षण तथा विकास समितिको आयोजनामा गए राति नेवार समुदायलगायत स्थानीयवासीले सामूहिकरूपमा लोपोन्मुख मकै सुकाउने पर्व मनाएका हुन् ।

टूलो आँगनमा टूलो प्लास्टिक ओझ्याएर त्यहाँमाथि भुटेको मकै, बदाम, भटमास, चना, केराउलगायतका खाद्यान्न चन्द्रमाको प्रकाशमा सुकाएर पर्व मनाइएको समितिका अध्यक्ष सुरेशमान श्रेष्ठले जानकारी दिनुभयो । मकै सुकाउने पर्व मनाउनका लागि स्थानीयवासीले आ-आफ्नो घरबाट आफूखुसी मकैसहितका गेडागुडीलगायतका अन्नबाली टूलो आँगनमा सुकाउन लगेका थिए ।

कृषि पढ्ने विद्यार्थी घटेपछि पाठ्यक्रम परिमार्जन गर्ने तयारी

रासस

चितवन, १२ मंसिर

कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय (एएफयु) मा कृषि विषय अध्ययन गर्ने विद्यार्थी घट्दै गएका छन् । पछिल्ला वर्षहरूमा कतिपय आङ्गिक क्याम्पस र सम्बन्धन प्राप्त निजी क्याम्पसमा विद्यार्थी शून्य भएका हुन् । विश्वविद्यालयको कृषि सङ्कायमा विगतमा चार हजार पाँच सयसम्म विद्यार्थीले कृषि स्नातकका लागि आवेदन दिने गरेका थिए । पछिल्ला वर्षहरूमा क्रमशः घट्दै गएर यस वर्ष एक हजार तीन सय ६५ जनाले मात्रै आवेदन दिएका छन् । तीमध्ये एक हजार ५५ जना प्रवेश परीक्षामा उत्तीर्ण भएका छन् ।

कृषि सङ्कायका डिन प्रा डा अर्जुनकुमार श्रेष्ठका अनुसार विद्यार्थीको सङ्ख्या घट्दो छ । गत वर्ष एक हजार पाँच सय २३ जनाले आवेदन दिएकामा सात सय ५३ उत्तीर्ण भएका थिए । त्यसको अघिल्लो वर्ष उत्तीर्ण हुनेको सङ्ख्या आठ सय थियो । एक हजार सात सय जनाले आवेदन दिएका थिए ।

उहाँले चार हजारभन्दा बढी विद्यार्थीले आवेदन दिने गरेकामा क्रमशः घट्दै गएको बताउनुभयो । विश्वविद्यालयको दैलेखको दुल्लुस्थित प्राकृतिक स्रोत व्यवस्थापन कलेजमा गत वर्ष विद्यार्थी शून्य भएका थिए । विश्वविद्यालयको केन्द्रीय क्याम्पस रामपुर, कास्कीको पुरनचौर र सिन्धुलीको मरिनबाहेकका आङ्गिक क्याम्पसमा आधाभन्दा पनि कम विद्यार्थी पढाउनुभएको उहाँले जानकारी दिनुभयो । विश्वविद्यालयबाट सम्बन्धन प्राप्त सातवटा निजी क्याम्पसमा गत वर्ष विद्यार्थीको अभावमा पठनपाठन हुन सकेन । सातवटै क्याम्पसमा विद्यार्थीको अभावमा पढाइ हुन नसकेको हो । विश्वविद्यालयको रामपुरमा केन्द्रीय क्याम्पस, आठवटा आङ्गिक क्याम्पस र सातवटा सम्बन्धन प्राप्त निजी क्याम्पस छन् । केन्द्रीय क्याम्पस रामपुरमा एक सय ६२ जनाको कोटा निर्धारण गरिएको छ । सिन्धुलीको मरिन, महोत्तरीको बर्दिबास, धनकुटाको पाखिबास, कास्कीको पुरनचौर, कैलालीको टीकापुर र दैलेखको दुल्लुमा रहेका आङ्गिक

सुकाएको खानेकुरालाई प्रसादका रूपमा बाँडेर खाने प्रचलन छ । “सोमबार साँझको जुनमा स्थानीयवासीले घर-घरबाट ल्याएका मकैलगायतका अन्न चन्द्रमाको प्रकाशमा सुकाएर मकै सुकाउने पर्व मनाइएका हुन्”, नेवार समुदायका अगुवा मोहनलाल श्रेष्ठले भन्नुभयो, “करिब ४० वर्ष जति मनाउन छाडिएको यो पर्व गत वर्षदेखि परम्पराको जगेर्ना गर्ने उद्देश्यका साथ सामूहिकरूपमा मनाउन थालिएको हो ।” कार्तिक शुक्ल पूर्णिमाको रातमा अमृत वर्षा हुने भएकाले भुटेको मकै, बदाम, भटमास, चना, केराउलगायतका साथै अन्य खाद्यान्न जुनमा सुकाएर खाएमा अमृत समान हुने विश्वासका साथ मकै सुकाउने पर्व मनाउने गरिएको उहाँको भनाइ छ । शुक्ल पूर्णिमाका दिन मकैसहितका गेडागुडीलगायतका अन्न खाएमा रोग नलाग्ने र प्राचन प्रणाली स्वस्थ र

बलियो हुने विश्वाससमेत रहेको अगुवा श्रेष्ठले बताउनुभयो । परम्परागतरूपमा नेवार समुदायले घर-घरमा अन्न सुकाएर मनाउने गरेको भए पनि अहिले भने संस्कृति र परम्पराको संरक्षणका लागि सामूहिकरूपमा मनाउन थालिएको उहाँले जानकारी दिनुभयो । उहाँले परम्परा र संस्कृतिलाई पुस्ता हस्तान्तरण गर्दै लैजाने उद्देश्यका साथ लामो समयदेखि रोकिएको मकै सुकाउने पर्व गएको केही वर्षदेखि पुनः मनाउन थालिएको जानकारी दिनुभयो । मकै सुकाउने पर्वका अवसरमा आयोजित कार्यक्रममा बोल्दै गोरखा नगरपालिकाका नगरप्रमुख कृष्णबहादुर रानामगरले नेपालको परम्परा संस्कृतिमध्ये मकै सुकाउने पर्व पनि एक भएको बताउनुभयो । कार्यक्रममा प्रमुख जिल्ला अधिकारी दिनेशसागर भुसाल, गोरखा नगरपालिकाका पूर्वप्रमुख राजनराज पन्तलगायतले पर्वको महत्वका बारेमा चर्चा गर्नुभएको थियो ।

क्याम्पसमा ५४-५४ जनाको कोटा छ । रोल्पाको मणिचौर र बाँकेको खजुरामा ४९-४९ कोटा छ । त्यस्तै सम्बन्धन प्राप्त निजी क्याम्पसहरू पूर्वाञ्चल कृषि क्याम्पस, नितिका कृषि सहकारी संस्था इटहरी, हिमछायौं कलेज गैँडाकोट, रामनगर टेक्निकल कलेज नवलपरासी, भ्याली कृषि क्याम्पस ललितपुर, गोरखा पोलिटेक्निक एण्ड रिसर्च सेन्टर कोहलपुर बाँके र ब्राइट मध्यपश्चिम कृषि कलेज सुर्खेतमा ५०-५० जनाको कोटा भए पनि गत वर्ष विद्यार्थी भर्ना भएनन् । विश्वविद्यालयमा आङ्गिक र सम्बन्धन प्राप्त कलेज गरी नौ सय ३४ जनाले अध्ययन गर्ने पाउने भए पनि विद्यार्थी प्रवेश परीक्षामा उत्तीर्ण सङ्ख्या नै कम भएपछि विद्यार्थीको अभाव भएको हो । परीक्षा उत्तीर्ण भएका अनुसार विद्यार्थीको सङ्ख्या घट्दो छ । गत वर्ष एक हजार पाँच सय २३ जनाले आवेदन दिएकामा सात सय ५३ उत्तीर्ण भएका थिए । त्यसको अघिल्लो वर्ष उत्तीर्ण हुनेको सङ्ख्या आठ सय थियो । एक हजार सात सय जनाले आवेदन दिएका थिए ।

उहाँले चार हजारभन्दा बढी विद्यार्थीले आवेदन दिने गरेकामा क्रमशः घट्दै गएको बताउनुभयो । विश्वविद्यालयको दैलेखको दुल्लुस्थित प्राकृतिक स्रोत व्यवस्थापन कलेजमा गत वर्ष विद्यार्थी शून्य भएका थिए । विश्वविद्यालयको केन्द्रीय क्याम्पस रामपुर, कास्कीको पुरनचौर र सिन्धुलीको मरिनबाहेकका आङ्गिक क्याम्पसमा आधाभन्दा पनि कम विद्यार्थी पढाउनुभएको उहाँले जानकारी दिनुभयो । विश्वविद्यालयबाट सम्बन्धन प्राप्त सातवटा निजी क्याम्पसमा गत वर्ष विद्यार्थीको अभावमा पठनपाठन हुन सकेन । सातवटै क्याम्पसमा विद्यार्थीको अभावमा पढाइ हुन नसकेको हो । विश्वविद्यालयको रामपुरमा केन्द्रीय क्याम्पस, आठवटा आङ्गिक क्याम्पस र सातवटा सम्बन्धन प्राप्त निजी क्याम्पस छन् । केन्द्रीय क्याम्पस रामपुरमा एक सय ६२ जनाको कोटा निर्धारण गरिएको छ । सिन्धुलीको मरिन, महोत्तरीको बर्दिबास, धनकुटाको पाखिबास, कास्कीको पुरनचौर, कैलालीको टीकापुर र दैलेखको दुल्लुमा रहेका आङ्गिक

क्याम्पसमा ५४-५४ जनाको कोटा छ । रोल्पाको मणिचौर र बाँकेको खजुरामा ४९-४९ कोटा छ । त्यस्तै सम्बन्धन प्राप्त निजी क्याम्पसहरू पूर्वाञ्चल कृषि क्याम्पस, नितिका कृषि सहकारी संस्था इटहरी, हिमछायौं कलेज गैँडाकोट, रामनगर टेक्निकल कलेज नवलपरासी, भ्याली कृषि क्याम्पस ललितपुर, गोरखा पोलिटेक्निक एण्ड रिसर्च सेन्टर कोहलपुर बाँके र ब्राइट मध्यपश्चिम कृषि कलेज सुर्खेतमा ५०-५० जनाको कोटा भए पनि गत वर्ष विद्यार्थी भर्ना भएनन् । विश्वविद्यालयमा आङ्गिक र सम्बन्धन प्राप्त कलेज गरी नौ सय ३४ जनाले अध्ययन गर्ने पाउने भए पनि विद्यार्थी प्रवेश परीक्षामा उत्तीर्ण सङ्ख्या नै कम भएपछि विद्यार्थीको अभाव भएको हो । परीक्षा उत्तीर्ण भएका अनुसार विद्यार्थीको सङ्ख्या घट्दो छ । गत वर्ष एक हजार पाँच सय २३ जनाले आवेदन दिएकामा सात सय ५३ उत्तीर्ण भएका थिए । त्यसको अघिल्लो वर्ष उत्तीर्ण हुनेको सङ्ख्या आठ सय थियो । एक हजार सात सय जनाले आवेदन दिएका थिए ।

उहाँले चार हजारभन्दा बढी विद्यार्थीले आवेदन दिने गरेकामा क्रमशः घट्दै गएको बताउनुभयो । विश्वविद्यालयको दैलेखको दुल्लुस्थित प्राकृतिक स्रोत व्यवस्थापन कलेजमा गत वर्ष विद्यार्थी शून्य भएका थिए । विश्वविद्यालयको केन्द्रीय क्याम्पस रामपुर, कास्कीको पुरनचौर र सिन्धुलीको मरिनबाहेकका आङ्गिक क्याम्पसमा आधाभन्दा पनि कम विद्यार्थी पढाउनुभएको उहाँले जानकारी दिनुभयो । विश्वविद्यालयबाट सम्बन्धन प्राप्त सातवटा निजी क्याम्पसमा गत वर्ष विद्यार्थीको अभावमा पठनपाठन हुन सकेन । सातवटै क्याम्पसमा विद्यार्थीको अभावमा पढाइ हुन नसकेको हो । विश्वविद्यालयको रामपुरमा केन्द्रीय क्याम्पस, आठवटा आङ्गिक क्याम्पस र सातवटा सम्बन्धन प्राप्त निजी क्याम्पस छन् । केन्द्रीय क्याम्पस रामपुरमा एक सय ६२ जनाको कोटा निर्धारण गरिएको छ । सिन्धुलीको मरिन, महोत्तरीको बर्दिबास, धनकुटाको पाखिबास, कास्कीको पुरनचौर, कैलालीको टीकापुर र दैलेखको दुल्लुमा रहेका आङ्गिक

क्याम्पसमा ५४-५४ जनाको कोटा छ । रोल्पाको मणिचौर र बाँकेको खजुरामा ४९-४९ कोटा छ । त्यस्तै सम्बन्धन प्राप्त निजी क्याम्पसहरू पूर्वाञ्चल कृषि क्याम्पस, नितिका कृषि सहकारी संस्था इटहरी, हिमछायौं कलेज गैँडाकोट, रामनगर टेक्निकल कलेज नवलपरासी, भ्याली कृषि क्याम्पस ललितपुर, गोरखा पोलिटेक्निक एण्ड रिसर्च सेन्टर कोहलपुर बाँके र ब्राइट मध्यपश्चिम कृषि कलेज सुर्खेतमा ५०-५० जनाको कोटा भए पनि गत वर्ष विद्यार्थी भर्ना भएनन् । विश्वविद्यालयमा आङ्गिक र सम्बन्धन प्राप्त कलेज गरी नौ सय ३४ जनाले अध्ययन गर्ने पाउने भए पनि विद्यार्थी प्रवेश परीक्षामा उत्तीर्ण सङ्ख्या नै कम भएपछि विद्यार्थीको अभाव भएको हो । परीक्षा उत्तीर्ण भएका अनुसार विद्यार्थीको सङ्ख्या घट्दो छ । गत वर्ष एक हजार पाँच सय २३ जनाले आवेदन दिएकामा सात सय ५३ उत्तीर्ण भएका थिए । त्यसको अघिल्लो वर्ष उत्तीर्ण हुनेको सङ्ख्या आठ सय थियो । एक हजार सात सय जनाले आवेदन दिएका थिए ।

क्याम्पसमा ५४-५४ जनाको कोटा छ । रोल्पाको मणिचौर र बाँकेको खजुरामा ४९-४९ कोटा छ । त्यस्तै सम्बन्धन प्राप्त निजी क्याम्पसहरू पूर्वाञ्चल कृषि क्याम्पस, नितिका कृषि सहकारी संस्था इटहरी, हिमछायौं कलेज गैँडाकोट, रामनगर टेक्निकल कलेज नवलपरासी, भ्याली कृषि क्याम्पस ललितपुर, गोरखा पोलिटेक्निक एण्ड रिसर्च सेन्टर कोहलपुर बाँके र ब्राइट मध्यपश्चिम कृषि कलेज सुर्खेतमा ५०-५० जनाको कोटा भए पनि गत वर्ष विद्यार्थी भर्ना भएनन् । विश्वविद्यालयमा आङ्गिक र सम्बन्धन प्राप्त कलेज गरी नौ सय ३४ जनाले अध्ययन गर्ने पाउने भए पनि विद्यार्थी प्रवेश परीक्षामा उत्तीर्ण सङ्ख्या नै कम भएपछि विद्यार्थीको अभाव भएको हो । परीक्षा उत्तीर्ण भएका अनुसार विद्यार्थीको सङ्ख्या घट्दो छ । गत वर्ष एक हजार पाँच सय २३ जनाले आवेदन दिएकामा सात सय ५३ उत्तीर्ण भएका थिए । त्यसको अघिल्लो वर्ष उत्तीर्ण हुनेको सङ्ख्या आठ सय थियो । एक हजार सात सय जनाले आवेदन दिएका थिए ।

उहाँले चार हजारभन्दा बढी विद्यार्थीले आवेदन दिने गरेकामा क्रमशः घट्दै गएको बताउनुभयो । विश्वविद्यालयको दैलेखको दुल्लुस्थित प्राकृतिक स्रोत व्यवस्थापन कलेजमा गत वर्ष विद्यार्थी शून्य भएका थिए । विश्वविद्यालयको केन्द्रीय क्याम्पस रामपुर, कास्कीको पुरनचौर र सिन्धुलीको मरिनबाहेकका आङ्गिक क्याम्पसमा आधाभन्दा पनि कम विद्यार्थी पढाउनुभएको उहाँले जानकारी दिनुभयो । विश्वविद्यालयबाट सम्बन्धन प्राप्त सातवटा निजी क्याम्पसमा गत वर्ष विद्यार्थीको अभावमा पठनपाठन हुन सकेन । सातवटै क्याम्पसमा विद्यार्थीको अभावमा पढाइ हुन नसकेको हो । विश्वविद्यालयको रामपुरमा केन्द्रीय क्याम्पस, आठवटा आङ्गिक क्याम्पस र सातवटा सम्बन्धन प्राप्त निजी क्याम्पस छन् । केन्द्रीय क्याम्पस रामपुरमा एक सय ६२ जनाको कोटा निर्धारण गरिएको छ । सिन्धुलीको मरिन, महोत्तरीको बर्दिबास, धनकुटाको पाखिबास, कास्कीको पुरनचौर, कैलालीको टीकापुर र दैलेखको दुल्लुमा रहेका आङ्गिक

लम्पी स्किनबाट पीडित किसानलाई राहत

पोखरापत्र संवाददाता

तनहुँ, १२ मंसिर

म्याग्दे गाउँपालिकाले लम्पी स्किन रोगको सङ्क्रमणका कारण पीडित किसानलाई राहत हस्तान्तरण गरेको छ ।

गत आर्थिक वर्षमा महामारीका रुपमा फैलिएको लम्पी स्किन रोगबाट पशु मरेका किसानलाई राहतस्वरूप प्रति पशु रु दश हजारका दरले राहत वितरण गरिएको हो । व्यवसाय पुनःस्थापन सहयोग कार्यक्रमअन्तर्गत ३१ जना किसानलाई ३५ पशुको प्रति पशु रु दश

हजारका दरले सहयोग प्रदान गरिएको गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत नारायणप्रसाद अधिकारीले जानकारी दिनुभयो । उहाँका अनुसार सातवटै वडाका किसानलाई गरी कूल रु तीन लाख ५० हजार राहत प्रदान गरिएको छ ।

लम्पी स्किन रोगबाट ४० चौपायाको मृत्यु भएकामा बीमा नगरिएका ३५ पशुको राहत रकम प्रदान गरिएको अधिकारीले बताउनुभयो । उहाँले भन्नुभयो, “गतवर्ष महामारीका रुपमा

फैलिएको लम्पी रोगका कारण सात वटै वडाका किसान प्रभावित भएका थिए । गाउँपालिकाभर ४० गाई, गोरु, भैंसी, राँगाभैरुका थिए । त्यसमध्ये पाँच वटा पशुको बीमा गरिएको थियो । बीमा नगरेकालाई गाउँपालिकाले राहतस्वरूप केही रकम सहयोग गरेको हो ।” किसानलाई सोमबार गाउँपालिकाको कार्यालयमा आयोजित कार्यक्रममा राहत रकम हस्तान्तरण गर्दै अध्यक्ष श्रीप्रसाद श्रेष्ठले भन्नुभयो, “लम्पी स्किनबाट देशभर पशु सङ्क्रमित भई मृत्युसमेत

भयो । हाम्रो पालिकामा पनि उक्त रोगको सङ्क्रमण फैलियो । पशुमरेका किसानलाई केही राहत होस् भनेर व्यवसाय पुनःस्थापन कार्यक्रम ल्याएका हौं ।” गाउँपालिकाका पशु सेवा शाखा प्रमुख डा विनय शाहका अनुसार गाउँपालिकाका सातवटै वडामा लम्पी स्किनको सङ्क्रमण फैलिएको थियो । सङ्क्रमितमध्ये एक दशमलव ०९ प्रतिशत पशु मरेका थिए । उहाँका अनुसार गाउँपालिकाले लम्पी स्किनविरुद्ध दुई हजार गाईभैंसीलाई उक्त खोप लगाइसकेको छ ।